

curatorial / Artă / INTERVIU – Avocatul Florian Nițu, despre colecționismul ca misiune și ecosistemul artistic PNSA



4 Septembrie 2026 / Artă / Patricia Marinescu

INTERVIU – Avocatul Florian Nițu, despre colecționismul ca misiune și ecosistem artistic PNSA

Cu mai mult de 700 de piese adunate în decurs de trei decenii, colecția PNSA (Popovici Nițu Stoica Asociații) este una dintre cele mai importante selecții de artă românească postbelică și contemporană. accent pe artiști care au activat și s-au remarcat între anii 1960 și 1980.

Periodic, lucrări din această colecție sunt expuse în sediul firmei de avocatură din București, dar împrumutate pentru evenimente precum Art Safari. Obiectivul, până la urmă, este să fie prezent publicului parțial, periodic, iar în final, permanent.

Multe dintre opere îi aparțin avocatului Florian Nițu, iar printre artiștii pe care îi admiră cel mai mult numără Henry Mavrodin, grupul Prolog, Eugen Popa și Gina Hagi, ale căror lucrări sunt expuse în prezent în sediul firmei – piese achiziționate dificil, rar văzute public, care devin subiecte de discuție independent de spețele clienților.

Cea mai recentă achiziție o reprezintă o serie de lucrări Vladimir Setran de mijlocul anilor 1960, aceasta fiind parte dintr-un proiect despre originea noii avangarde artistice românești, care va fi lansat sub codul Se '67 – lucrări realizate de mai mulți artiști în anul 1967 care, împreună, sunt o sămânță a noii avangarde românești.

Există o adevărată tradiție colecționistă în lumea afacerilor, una care s-a institutionalizat și a generat chiar o piață specifică. În România, a început odată cu secolul trecut mai ales în rândul avocaților. După Revoluție, relația dintre avocatul colecționar/ promotor și artist a fost reluată, iar ultimele decenii au permis formarea unor mari colecții, o recuperare a unui model cultural istoric. Una dintre acestea este PNSA.



Lucrări din Colecția PNSA

Cum și când ați descoperit arta?

Florian Nițu: Pasiunea mea pentru artă este, de fapt, o descoperire de copil. La începutul anilor 1980, l-am descoperit pe Ilia Repin într-un album editat în condiții grafice excepționale, sau, în orice caz, așa credeam atunci. La o editură rusească cred că se cheama Aurora Publishing. Incredibil cum tinem mîna

percepem atunci, la o căutare răscălată, ceea ce se cheamă viața și artă. Încercăm să înțelegem mai multe detalii de genul ăsta. Cred că tema lucrării era o procesiune religioasă.

Și ce anume v-a impresionat?

Florian Nițu: Ce mă impresionează și acum – prezența. Legătura mea cu arta se definește până prezența artistului. Eu chiar cred, l-am auzit și pe Lucian Freud spunând asta, eu chiar cred că arta este viață concept, e idee sau e viață. Am trăit momentul ăla ca și cum făceam parte din lucrare, am interiorizat ideea acum pot să exprim că am interiorizat ideea și că am trăit lucrarea aia, am trăit cu artistul în ea. Asta cred că a generat pasiunea. Și am fost, din acel moment, interesat de orice expresie artistică. Și sunt interesat practic de orice formă de expresie artistică, absolut orice formă.

Gusturile se educă, absolut, și nu se termină niciodată procesul educativ, pentru că noul și șocul în artă apar continuu, așa că nu există riscul să fii vreodată prea educat în artă. Așa că fericirea e în fața noastră, sursele de fericire nu se epuizează niciodată dacă te lupți cu educația simțului artistic. Am călătorit mult, merg mult în lume pentru fenomen, pentru expoziții.

Care a fost prima lucrare ce v-a făcut să priviți arta nu doar ca pe un obiect frumos, ci ca pe o formă patrimoniu?

Florian Nițu: Cred că artistul român care m-a marcat inițial e Corneliu Baba. Întâmplarea a făcut ca în anul de 1989 să am acces la reproduceri și să văd și câteva piese originale. Cred că acest contact cu Baba a fost definitoriu. Iar din punct de vedere al reproducerilor, Henri Matisse cred că este artistul care m-a entuziasmat în copilărie foarte mult. Din nou, are legătură cu primul acces. Altfel, probabil că aș zice o serie de nume.

Pentru startul colecției, a fost un Baba. A fost o schiță pe care am cumpărat-o de la un târg la Obor, prin 1989 – 1996, când eram student. E o guașă de Baba, un portret al soției lui, care mi-a costat o avere atunci. Mi-a mîntit că vânzătorul a avut 100 de dolari în dolari și, cum nu am avut, a trebuit să fac rost. Mi-era teamă că până mă întorc eu cu dolarii... Aceasta este prima piesă, pe care o am și acum.

Altfel, aveam prieteni artiști, și am avut întotdeauna, pentru că mă interesa domeniul, și mai cumpăram la ei. Am fost tot timpul înconjurat de artiști și am mai făcut tot felul de achiziții în studenție.

Ca avocat, ca profesionist în acest domeniu, ce căutați la o piesă de artă atunci când colecționați rigoare, poveste, emoție, raritate?

Florian Nițu: În orice am cumpărat sau am comisionat, fără excepție, am căutat ideea. Uneori, poate, și valoarea pentru artist. Cred cu tărie că arta fără idee e decorațiune. De multe ori am susținut artiști, le-am susținut proiectele, pentru că mi s-a părut că sunt idei interesante, concepte de expoziție interesante și mi-a ieșit ceva ce mi-a plăcut, dar nu contează. Deci, am făcut lucrurile astea, dar niciodată nu am cumpărat o piesă pentru că am crezut că se va putea marketa, va avea o valoare ulterioară.

Nu zic că e rău sau bine, noi nu am făcut asta. Iar în firmă avem proiecte culturale, deci nu avem un obiect de a colecționa în sine, ci de a susține proiecte culturale.

Care sunt cele mai importante?

Florian Nițu: Fie am făcut doar pentru noi, cum ar fi Galeria Dragonului, expozițiile din galeria noastră, am făcut în colaborare cu diverse grupuri culturale.

Am făcut un proiect acum vreo doi ani cu Asociația Cred în România, numit „35/ 35” – marca 35 de ani de Revoluție, 35 de artiști, cu vârste sub 35 de ani. Un proiect foarte interesant și cu mare ecou, aș zice. Și, același timp, un semn de susținere a tinerilor artiști de la noi.

Am lucrat împreună cu Asociația Dezvoltare pentru un proiect cultural foarte important, pentru că am făcut un

Am lucrat împreună cu Asociația Pangrați pentru un proiect care țin foarte mult, pentru că am răcut multe acțiuni. Ideea a aparținut chiar maestrului Henry Mavrodin, care, bineînțeles, avea atelier în strada Pangrați și scopul a fost să documentăm video istoricul atelierelor de acolo și, bineînțeles, opera artiștilor rezidenți Pangrați. Am reușit să facem 7 filme documentare cu 7 artiști și patru albume, inclusiv un album excelent al Henry Mavrodin.

Filmele sunt disponibile pe YouTube. Din păcate, nu am reușit să le facem pe toate, pentru că mulți din artiști, în ultimii 15 ani, s-au dus.

Dar e un ecosistem. Nu suntem, nici ca firmă și nici personal, atât de motivați de ideea de a colecționa sine, ci de a face proiecte culturale, de a ajuta inițiativa.

Este nevoie de mult sprijin. Artiștii tineri au nevoie de susținere. Fără susținerea comunității de afaceri, general a societății, riscă să se piardă. Sunt tineri care au nevoie să lucreze mult în atelier și nu o pot face pentru că trebuie să lucreze la agenții de publicitate sau în alte domenii. Și e foarte bine să lucreze, că timpul lor e limitat.

Cât de diferită este colecția firmei, colectivă, de colecția dumneavoastră personală?

Florian Nițu: Acasă am multe piese care sunt puțin șocante, cum arta e șocantă în general, dar nu sunt neapărat sordide, însă nu sunt aproape de gustul comun. Într-un spațiu profesional, nu poți să propui teie de ultra-avangardă sau cea mai evoluată dintre avangarde. Colecția personală conține și multe teme extrinseci de curajoase.

Eu, în principiu, mă uit la artiști în viață. Pentru mine, relația cu artistul e importantă. Vreau să înțeleg lucrarea, nu cred în detașarea dintre biografie și operă. Sunt absolut convins că opera și biografia sunt nedespărțite. Să-l cunoști pe artist, să înțelegi cum gândește, este esențial pentru a-i valoriza opera, primul rând. Colecționez artiști în viață sau, în orice caz, artă postbelică. Sunt puține altfel de piese – Petrașcu de anii 1930 și un Tonitza din aceeași perioadă. Am câteva piese din zona asta, pentru nostalgie și începuturilor. Altfel, mulți artiști tineri, majoritatea în viață, inclusiv artiști încă studenți, pe care îi susțin cred în ei. Și pentru că, evident, îmi place ceea ce fac sau văd ce ar putea să facă. Dar, din nou, nu e o investiție. Nu am făcut asta ca investiție.

Colaborați cu un consultant în artă, un galerist?

Florian Nițu: N-am colaborat, efectiv, cu cineva care să-mi fie consultant. Dar mă consultam și mă consultam cu mulți prieteni, și colecționari și galeriști. Sunt câteva galerii private importante în București, proprietari și curatori foarte buni. Cred că mă cunosc cu toți, mai mult sau mai puțin, și sigur că te sfătuiesc. Mai mai există grupuri de artiști care lucrează cu un anumit galerist și cu un anumit curator sau care anumiți agenți.

E și o chestiune de acces, la un moment dat, pentru că ei vor să lucreze prin galerii și cred că este sănătos așa, și o chestiune de respect. Cred că artistul are nevoie de sprijinul ăsta și trebuie ajutat artistul.

Chiar dacă am o relație personală cu majoritatea artiștilor pe care îi susțin și colecționez, dacă ei au o relație cu galeria, lucrez și cu galeria și respect relația asta, pentru că e importantă. Scopul meu nu este să ocoleșesc galeria. Chiar cred că e greșit pentru piață.

Galeria trebuie susținută pentru că ea face expoziții, susține artiștii. La finalul zilei, tot ecosistemul ăsta: galeria, artist, piață secundară, piață primară – ajută produsul final. Adică ai tot mai multă artă de calitate care te inspiră, pentru că sistemul ajută.

Artistul e motivat, deoarece trebuie să producă pentru expoziții și așa mai departe. Toată lumea câștigă din această colaborare. Nu văd altă formulă.

Acum, noi avem o piață secundară foarte puternică, nu e piața primară. Adică galeriile încă sunt multe, c

nu sunt 300. Dar sunt și povești de succes. Sunt galerii care au reușit în timp, cu expoziții, cu participări internaționale, să ridice un artist de la o vânzare medie de 5.000 de euro pe lucrare la o vânzare medie de 30.000 de euro pe lucrare. La fel cum sunt casele de licitații care au reușit să promoveze astfel de artiști. Deci, piața s-a profesionalizat foarte mult și e meritul jucătorului. Casele de licitații au profesionalizat foarte mult piața. Chiar dacă, de multe ori, există comentariul ăsta din partea galeriștilor – că le-au ocupat locul, fiecare are segmentul lui și nu cred că o colaborare cu respect e în detrimentul cuiva. Dimpotrivă, beneficiază tuturor. Sigur, sunt artiști self-managed, care se reprezintă singuri, care se expun singuri. Există chiar asociații de artiști care sunt independenți și nu vor să lucreze cu galerii. Nici asta nu e rău, e foarte bine că există și direcția asta. Economic, e un efort mai mare, dar e libertatea mai mare și așa mai departe. De artistul trebuie ajutat în toate mijloacele, dacă se poate, și tratat din punct de vedere economic, cât mai corect, curat.



Lucrări din colecția PNSA

Revenind la colecția prezentată acum în sediu, sunt puține piese de sculptură. V-ați propus să mergeți mai mult spre pictură?

Florian Nițu: Este corect comentariul. Este mult mai greu să faci accesibil, asta e adevărul, un eveniment sau o expoziție bazată pe sculptură, pentru că, aparent, publicul e mai bine echipat să perceapă pictura decât sculptura.

Eu am piese, spre exemplu, de Cornel Medrea, Ion Irimescu, George Apostu, care îmi place foarte mult, și consider că nu avem în sculptura românească amplitudinea pe care o avem în pictură. Și este și din punct de vedere organizațional, logistic, mai complicat să organizezi o expoziție de sculptură. Da, e chestiune de percepție și de logistică.

Sculptura, din păcate, nu are cariera pe care o are pictura. Și în lume, în general, asta e situația. Dar, la noi

sculpturii, am pictat, nu are camera pe care o are pictura și în lume, în general, este o creație de artă, în mod particular, sculptura nu are publicul pe care îl are pictura.

Care este reacția celor care vă vizitează la vederea lucrărilor expuse? Creează conversație?

Florian Nițu: În primul rând, străinii sunt uimiți. Sunt mulți oameni de afaceri care sunt colecționari. A este o pasiune pentru foarte mulți oameni din business.

Și special am ales teme de origine. Tema actuală este originea artei abstracte românești, arta conceptului românesc și pop românesc. Am vrut să șochez un public străin care nu își imagina că în anii 1970 făcea *serial painting* în felul ăsta în București sau nu își imagina că Romul Nuțiu făcea în 1975 o formă expresionism abstract care este la nivelul cel mai înalt al expresionismului abstract american. În general străinii sunt absolut șocați de nivelul, de calitatea artei românești de anii 1960 – 1970.

Alegem teme și pentru promovare. Noi, pe lângă artă, investim mult în alte evenimente artistice românești. Suntem parteneri cu Turneul Stradivarius, cu Alexandru Tomescu, din 2018, când Statul român a făcut campanie pentru Centenarul Marii Uniri. Am făcut atunci un album, „Balada”, și am reușit să îl transmită contactelor noastre din toată lumea, mii de exemplare – un CD cu interpretarea lui Tomescu, o registrare excepțională, la care am primit niște reacții absolut incredibile din toată lumea.

De multe ori alegem o temă și cu scopul de a promova un interes românesc, care înseamnă include identitatea noastră de firmă locală. Suntem o firmă locală independentă și, nu vrem să sune altceva decât este, dar este o chestiune de identitate. Și să promovezi Ciprian Porumbescu sau George Enescu ori muzică românească clasică, cultă, care nu e accesibilă în lume, e întotdeauna o surpriză plăcută.

Apropo de proiecte culturale românești, am făcut un efort uriaș – fără legătură cu arta – un studiu despre orhideele care cresc în România. Asta a fost un succes absolut. Țin minte că editorul cu care am lucrat a primit felicitări și de la Prințul Charles, pe atunci. Și am făcut multe proiecte, de la muzică la natură și artă

Și acum, prin ceea ce e expus în firmă, în esență, ce vreți să promovați?

Florian Nițu: Ideea centrală este că, deși România e la margine din multe puncte de vedere, în realitate avangarda se naște la margine. Nu e o idee originală, e o idee a unui cercetător american care a scris o carte. Eu adaptez teza lui pe dadaism în România, care spune că dadaist înseamnă că *Dada comes from the Edge*. Parafrmez și spun că, deși suntem la margine, putem fi în avangardă. Poate suntem mărginași, dar suntem neapărat marginali.

Vrem să spunem că e artă de calitate, aproape cu timpul ei, și aici.

Dintre cele 700 de lucrări din colecție strânse în acești 30 de ani, care ar fi opera emblematică, u care ar putea să definească evoluția colecției?

Florian Nițu: Lucrări emblematică nu vă pot spune. Dar cred că ce rămâne, ce definește acești 30 de ani de interes pentru producție artistică românească, este am învățat că, în final, fiecare colecționează arta la care are acces. Adică chiar dacă te interesează, să zicem că ai și mijloace financiare, nu o să îl cumperi pe Anish Kapoor. Oricât e de senzational Anish Kapoor din multe puncte de vedere, aproape de sculptură și de găzduit, sau o să colecționezi pe Frida Kahlo, de exemplu. Mai degrabă îl colecționezi pe Adrian Ghenie, ca român. Pentru că, vrem, nu vrem, există o fibră identitară și din nou opera și biografia nu se pot despărți. Și atunci după 30 de ani, te uiți la care este curentul sau care este elementul definitoriu pentru arta românească în perioada asta.

Eu zic că un element care îți vine în minte este cea mai longevivă temă artistică și cel mai longeviv curent artistic, materializate în produs artistic. Adică grupul Prolog. Nu ai în arta românească o temă care să fi trăit 40 de ani, un concept artistic care să se fi și exprimat și înnoit pe o durată de timp așa de mare cum e

prologismul. Bine, Prolog și asociații grupului, ca Horia Bernea și Marin Gherasim. Dacă e ceva ce emblematic într-o colecție de artă românească postbelică ar zice că emblematic este *prologismul*. Și nici cred că avem o altă temă care să aibă atâta substanță în arta românească după război. Și asta este o unitate ideologică.

Mai există o temă inventată de critici și de posteritate, școala de la Balcic. Dar aceasta nu a existat ideologic. E un trecut care nu a fost vreodată prezent. Artiștii mergeau acolo, pictau, dar pe cont propriu. Și *prologismul* este o școală, o ideologie.

Sigur că mai sunt și alte direcții, dar nu la nivelul acesta de substanță, atât de consistent și de lungă durată.

De ce lucrări nu v-ați despărți, indiferent de oferta primită?

Florian Nițu: Am multe lucrări de care nu m-aș despărți – Horia Bernea, Mirel Zamfirescu, dar și pentru că am cunoscut, și pentru că mă leagă o poveste personală. Cu Mirel Zamfirescu am fost foarte apropiat, și am fost privilegiat să-i fiu prieten, un om extraordinar, un mare pictor și un mare profesor. Am lucrări Mavrodin de care nu m-aș despărți.

Poate nici de acel Baba, primul.

Florian Nițu: Da, am acel Baba de care nu m-aș despărți. Dar, din nou, nu neapărat pentru valoarea artistică, cum ziceam.

Și sunt multe. Este o chestiune de relație personală. Spre exemplu, am lucrări de Gina Hagi de care nu m-aș despărți, deși ele nu sunt, în primul rând, deloc comerciale. De altfel, îmi amintesc ultima expoziție a doamnei Gina Hagi, la Căminul Artei, să fi fost acum 20 de ani, practic, un soi de retrospectivă. Niște picturi absolut extraordinare. Am fost la vernisaj, a fost ceva lume, dar mai mult prieteni. Mie mi se pare o mare artistă, dar a avut un zero succes public. Și sunt mulți așa. Mi-e greu să fac o listă de 100 de artiști care-mi plac și pe care îi colecționez și la care nu aș renunța.

Și care este viitorul colecției? Vă gândiți să o faceți accesibilă și publicului la un moment dat?

Florian Nițu: Sigur va deveni publică, pentru că motivația ei nu a fost vreodată economică. Deci, destinul oricărei colecții să devină publică, cu atât mai mult a unei colecții care nu a fost motivată de interese economice. E o chestiune de timp.

Va deveni publică în etape și temporar, iar la un moment dat va deveni publică integral și permanent. E esențial să fie văzută.

În standarde de contracte de vânzare de obiecte de artă pe care le-am realizat pentru artiști, obligația cumpărătorului, spre exemplu, este să facă disponibilă lucrarea pentru expoziție, la solicitarea artistului. Noi susținem artiștii privitor la drepturile pe care le au.

Ești colecționar, este obligația ta, e datoria ta să faci aceste lucrări accesibile. Acesta este destinul unei colecții: să fie publică.

Etichete: [colecție](#), [colecționar](#), [inspirație](#),

[interviu](#), [newsletter](#) 09.02

